

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCYI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

Goniec Częstochowski

DIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

Cena prenumeraty: miesięcznie 1 mk. 50 fen., kwartalnie 4 mk. 50 fen.
za odosłanie do domu dopłaca się 20 fenigów miesięcznie. Cena pojedynczego numeru 10 fenigów.

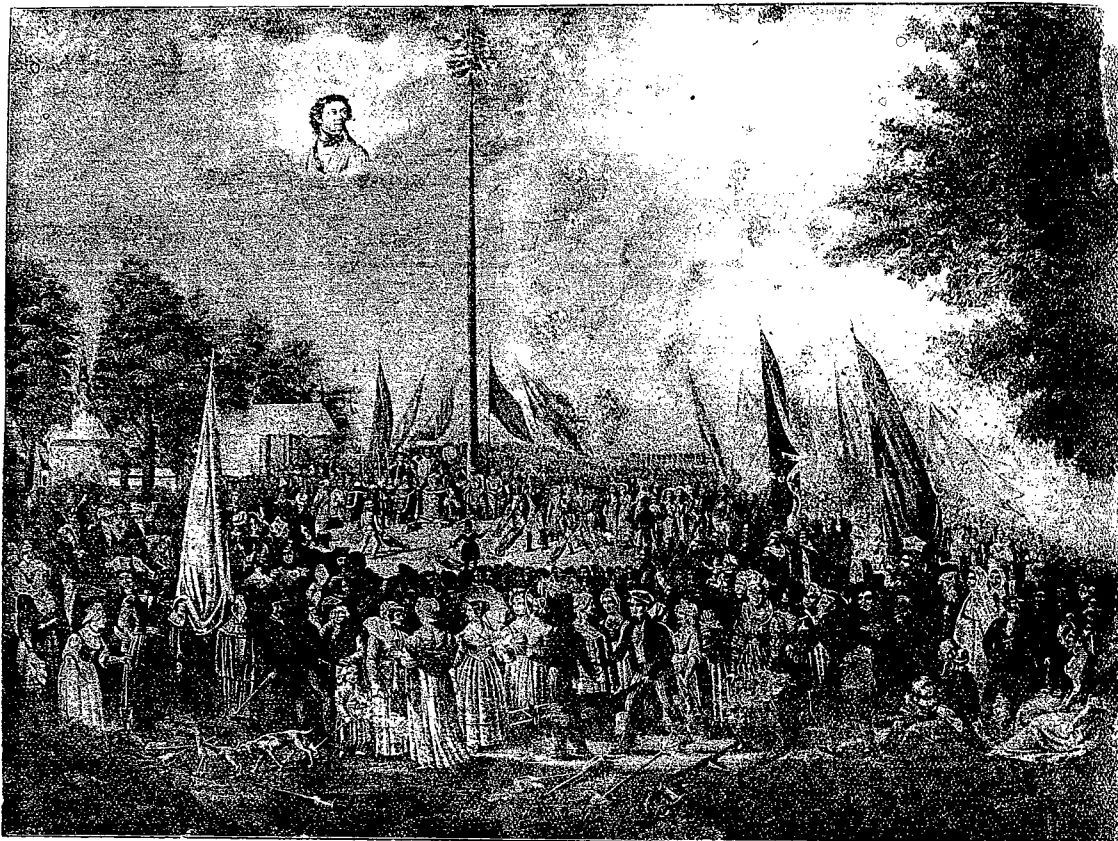
Ceny ogłoszeń: za wiersz setkowy jednoszpaltowy na I kol. 1 mk. 50 fenigów, na II i III kol. 65 fenigów, na IV kol. 45 fenigów
Ogłoszenia drobne po 10 fenigów za wyraz.

Redaktor lub jego zastępca przyjmuje interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10 - 2 po poł. Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca.

Adres Redakcji i Administracji CZĘSTOCHÓWA, ulica Panny Maryi Nr. 38. — Telefon Nr. 50.

Wojcieszko

SYPANIE KOPCA KOŚCIUSZKI POD KRAKOWEM W 1820 ROKU.

1817.

1917.

TADEUSZ KOŚCIUSZKO NACZELNIK NARODU POLSKIEGO

Andrzej Tadeusz Bonawentura Kościuszko urodził się 4 lutego 1745 roku we wsi Mereczowszczyźnie na Litwie w skromnym dworcu szlacheckim i był najmłodszym z dzieci Ludwika Tadeusza Kościuszki, miecznika województwa brzeskiego i żony jego Tekli z Ratomskich. Początkowo wykształcenie odebrał Kościuszko w domu rodzicielskim, a na dalsze został wysłany do szkoły Pijarów w Lubieszowie. W roku 1765 Kościuszko jako dziesiętnastoletni młodzieniec wstąpił do szkoły rycerskiej w Warszawie, którą po upływie czterech lat skończył z odznaczeniem i w randze kapitana. W roku 1770 wysłany został do Francji do słynnej akademii wojskowej w Wersalu, którą ukończył z dyplomem inżyniera wojskowego w roku 1774. W tym czasie w kraju działy się rzeczy nadzwyczajne. Zachłanność sąsiadów doprowadziła do pierwszego rozbioru Polski, a nieporządki i rozpanoszenie się moskali oraz zaprzędanych im polaków, doprowadziły kraj do tego stanu, że taki człowiek jak Kościuszko nie mógł nigdzie znaleźć dla siebie zajęcia, a rangę i stanowisko wojskowe mógł otrzymać tylko za znaczne sumy pieniędzy których nie posiadał, to też po roku wyczekiwania, zawodów i zgrzyot z sercem pełnym gorczy, że nie może być użytecznym krajowi, wyjechał znów do Francji. Dowiedziawszy się tam, że amerykanie powstają przeciw Anglii, chcąc zrzucić jarzmo niewoli, nie czekając na dalsze wiadomości, odjechał do Ameryki, pragnąc wziąć udział w walce o niepodległość. W sierpniu roku 1776 wylądował Kościuszko w Ameryce i zaraz podał prośbę do rządu amerykańskiego o przyjęcie go do wojska, w którym walczył przez lat siedem, a za niezwykle zasługi, jakie złożył dla swej drugiej ojczyzny, uchwalili kongres amerykański dnia 13-X-1783 r. zamianować go generałem, obdarzając jednocześnie orderem Cincinna-

ta, ogromnymi zaszczytami i majątkiem. W roku 1784 wraca Kościuszko do Polski, którą zastaje w części uzdrowioną przez wielkopomną konstytucję 3-go Maja.

Dnia 1 października roku 1790, jako generał brygady wojsk polskich z sercem przepelnionem uczuciami że „Do celu jednego wszyscy powinniśmy się zjednoczyć: wydobyć Ojczyznę naszą z pod przemocy obcych, z upodlenia i zniszczenia imienia nawet Polaków... od nas samych należy poprawa rządu, od obyczajów naszych. A gdy podli będziemy, chciwi, interesowani, nie dbający o kraj swój, słuszenie, abyśmy potem mieli kajdany na szyjach i tego warci będziemy”, przygotowuje wojsko polskie do walki z ościennymi sąsiadami. Wtedy to po raz pierwszy na polskiej ziemi okrył swe imię blaskiem nieśmiertelnej sławy w bitwie pod Dubienką stoczonej d. 17 lipca 1792 r. Gdy król Stanisław August Poniatowski przeszedł na stronę Targowiczan wtedy Kościuszko, nie chcąc walczyć przeciw królowi i brać udziału w walce bratobójczej podał się do dymisji i choć z bólem serca, poszedł na dobrowolne wygnanie. Podczas pobytu za granicą myślał i starał się tylko o dobro dla Polski i postanowił wraz z innymi meżami stanu wznieść powstanie w kraju, któreby zagrożoną ojczyznę z toni nieszczęść podźwignąć zdołało. Gdy sprawa powstania była już postanowiona udał się Kościuszko do Krakowa, gdzie za zgodą wszystkich ówczesnych wybitnych przedstawicieli kraju został obrany Naczelnym wodzem powstania, gdzie też w dniu 24 marca 1794 roku złożył na rynku krakowskim wielkopomną przysięgę. Otrzymał od przedstawicieli kraju władzę większą niż ta, jaką posiadali królowie

polscy, nie czekając na wroga, wyruszył natychmiast z Krakowa i dnia 4 kwietnia 1794 r. odniósł w bitwie pod Raclawicami świetne zwycięstwo; tu na szali zwycięstwa zaważyli chłopci kosynierzy, którzy z zaparciem się siebie mężnie walczyli, dając tem dowód całemu światu, że i chłop polski jest gotów każdej chwili złożyć swe życie na ołtarzu ojczyzny. Kościuszko, który od dzieciństwa kochał lud polski, pełen poszanowania i wdzięczności dla tego chłopca—bohatera przywdziewa otąd sukmanę chłopską i w nią już do końca życia się ubiera

Dnia 7 maja 1794 r. w obozie pod Połancem wydaje Kościuszko „Uniwersał urządzający powinności gruntowe włościan i zapewnijający dla nich skuteczną opiekę rządową, bezpieczeństwo własności i sprawiedliwość”. Tym sposobem Kościuszko mocą uniwersału Połanieckiego zniósł poddaństwo włościan i dał tem dowód, że na taki czyn Polska się tylko pierwsza zdobyć mogła. Po bitwie pod Szeżekocinami podążył do obleganej Warszawy i bronił jej przed najazdem wroga. Stamtąd wyruszył pod Maciejowice, gdzie dnia 1 października roku 1794 wskutek zdrady gen. Adama Poninskiego zmuszony był przyjąć bitwę lecz doznaje ciężkiej porażki i sam ranny dostaje się do niewoli. Przesiedziawszy 2 lata w więzieniu petersburskim, zostaje w r. 1797 wypuszczony na wolność i udaje się znów do Ameryki. Podróż Kościuszki, którego czyny i zasługi, swoi i obcy już wówczas sprawiedliwie ocenili zdołali, była pochodem iście tryumfalnym.

W roku 1798 wyjechał z Ameryki do Francji, aby znów przy nadającej się sposobności oddziaływać przez zagranicę na polepszenie sprawy polskiej. Niezrażając

się napotykaniami z wodami, żył wciąż myślą dopomożenia Ojczyźnie, ale gdy się przekonał, że ówczesny francuski generał Napoleon Bonaparte, na którego najwięcej liczył, nie wzbudza zaufania do sprawy polskiej i oddanych mu polaków wyszukuje tylko na swą osobistą korzyść, zachorował ze zmartwienia, a nie chcąc być nieczym poddanym i czując się zawsze najwyższym naczelnikiem swego kraju, przeniósł się do Szwajcarii i zamieszkał u swych znajomych Zeltnerów w mieście Solurze. Kiedy i październik wpadł w chorobę śmiertelną, mimo wzrastającej gorączki, zachowywał zupełną przytomność umysłu i kazał włożyć swoją szablę do trumny. Mówił o Ojczyźnie i wygłosił przepowiednie o przyszłości Polski, aż nareszcie wyczerpany zmarł dnia 15 października 1817 r. o godz. 10 wieczorem, przeżywszy lat 71.

Kościuszko nie tylko dla tego jest wielkim i sławnym, że był najwyższym Wodzem

narodu polskiego, ale i dla tego że On może wówczas najwięcej kochał tę Polskę, że poświęcił całe życie dla niej, że widział jasniej od innych los i potrzeby Ojczyzny, że mimo zawodów, ran i bólów całego życia, wy dobył jedyny sposób ratowania Ojczyzny i przekonywał, że Polska nie upadła tak jak inne państwa, które wrogowie nam dla przykładu przypominali, ale że podzielona została wówczas, kiedy do rządnej wolności przyszli chcieli, kiedy tyle cnót i poświęceń w powstaniach wydała. Wszak cudzego nie żądała i sąsiadom krzywdy nigdy nie wyrządzała.

„Nie może być żaden naród skłonniejszy do uczynienia dobrze każdemu, jak naród polski, kiedy tylko sam swoją wolę czynić może“, mówił Tadeusz Kościuszko.

W 100-ną rocznicę zgonu ostatniego Wodza Rzeczypospolitej.

W dniu 15 października roku 1817 na wolnej ziemi szwajcarskiej przestało bić serce najuczciwszego z polaków — zasnął na wieki Tadeusz Kościuszko.

Poprzez kordony graniczne popłynęła na Polskę cała żałobna wieść, że pozostał się z tym światem Ten, którego treścią życia całego była wiara w jej zmartwychwstanie, który karmił naród polski ideałami wolności i niepodległej całości, strzegąc go przed podawaną mu trucizną i kompromisami.

— Na Wawelu, obok Piastów i Jagiellonów znaleźć się muszą prochy Naczelnika — brzmiało wołanie narodu i w rok później trumna bohatera spoczęła w sztandar insurekcyjny spoczęła wśród swoich, w podziemiach przastarego zamku, między dostojnymi wyobraźni państwowości i chwały polskiej — Janem III Sobieskim, a księciem Józefem Poniatowskim.

W tym umieszczeniu zwłok Kościuszki między najprzedniejszych mężami Polski, wyraziła się nie tylko cześć najwyższa i miłość dla niego, ale i niezłomne przekonanie, że on tylko jeden po upadku Rzeczypospolitej choć nie koroną, lecz krakuską uwieczniony, był Najwyższym Naczelnikiem Narodu.

Od pamiętnej przysięgi powstańczej na rynku krakowskim, poprzez pola Racławic, Szczekocin, Połonec szedł za Kościuszką naród polski i wpatrzony w postać Naczelnika, niby zahypnotyzowany, czynił to, czego on pragnął i co mu rozkazał.

Kościuszko był wówczas czemś w rodzaju ronsewalskiego rycerza „bez trwogi i zmyś“, otoczony obłokiem tęsknej legendy i chwały.

Legenda smutku i nadziei zarazem otaczała go wówczas nawet kiedy przebywał w republikańskiej Szwajcarii i gdy mógł powiedzieć o sobie słowy z „Przedawitu“—Krasńskiego: „Z Ojców mych ziemi przez wroga wygnany deptać musiałem obcych ludzi łany“.

I nawet wówczas, gdy duch jego opuścił ziemską powłokę, tkwiła w rozczłonkowanym, jednak wciąż żywym narodzie, wiara niezłomna w zmartwychwstanie niepodległej Polski.

W długą noc niewoli, gdy naród, w nieznośnym ucisku żyjący, dobywał zardziałych mieczy i szedł w bój o zrzucenie jarzma, wiarę w zwycięstwo i wiarę w zmartwychwstanie, nawet po przegranej, ozerpalis-

my z płonącej wiecznie w sercach polskich idei Kościuszkowskiej.

I chociaż przez lat 100 z górą śpiewano nam żałobne „Requiem“, choć nad mogiłą żywcem pograbannej Ojczyzny wrógowie nučili radośnie: „Finis Poloniae!“, jeszcze Polska nie zginęła!

Zawdzięczyć to musimy mężowi Opatrznościowemu, którego posłannictwo nawet, gdy już go między nami nie stało, wciąż nowe rozdziło owoce.

Po upadku insurekcji Kościuszkowskiej tworzą się legiony włoskie, pod Dąbrowskim idące nowymi szlakami niedoli dla zwycięstwa z hasłem że „wrócą z ziemi włoskiej do polskiej“, w r. 1812 za blaskiem gwiazdy Napoleona ciągną zastępy rycerzy polskich, nocą listopadowej wybuchu powstanie w Warszawie, a rok 1863 wskazuje, iż duch wolności, o-promieniający synów Polski, nie wygaś.

W życiu Tadeusza Kościuszki były trzy chwile, które wywyższyły go ponad wszystkich naszych bohaterów chwile przebudzenia przezeń śpiącej od czasu Jagiellonów potęgi—chłopa polskiego.

Te trzy historyczne momenty to: bitwa pod Racławicami, akt nobilitacji Bartosza Głowackiego i wydanie uniwersału Połanieckiego.

Te trzy chwile, to dowody genialnej myśli i wielkiego serca Naczelnika, to przebudzenie olbrzyma, mogącego bronić swego gniazda, olbrzyma, który powrócić może swej Ojczyźnie świetne jej czasy Polski Piastowskiej, kiedy rosła i potęgniała w jedno z większych mocarstw Europy.

Naczelnik odstąpił nieznanie światy rzeszom drzemliącym umożliwił dostęp do szczęścia w Ojczyźnie wszystkim, którzy okazał się godni tego i taką chciał widzieć Polskę, dlatego też na polu walki splótno dłoń szlachty, włoścjan i mieszczaństwa.

Największy z demokratów pragnął, aby w Ojczyźnie jego nie było ciemnych i nieszczęśliwych ale sami tylko oświeceni i szczęśliwi synowie kraju.

Przez myśl scementowania wszystkich duszy polskich wspólną miłością i jednakowymi obowiązkami względem Ojczyzny, stał się Kościuszko politykiem najbardziej nowożytnym, trzeźwym, przewidującym i twórczym.

Dziwnym urzędzeniem Opatrzno-

ści święcimy setną rocznicę ukochanej bohatera wielkiego człowieka, gdy spełniać się począł złoty jego sen, kiedy Polska, wykreszona z rządu narodów wolnych, wraca do swej dawnej chwały.

Czy w trudnej do przeżycia chwili obecnej może być dla zgnęanej duszy polskiej lek bardziej kojący rany nad wglębianie się i poznawanie ideałów Kościuszkowskich, nad wcielanie w czyn jego szczytnych myśli, które przy odbudowie państwa polskiego można wszystkie powoli urzeczywistnić.

Szczęśliwi, że w takiej właśnie, jak obecna chwila dziejowej dla Polski obchodzimy 100-ną rocznicę dożycia zgonu Naczelnika, powtórzmy możemy za dawną pieśnią powstańczą:

Patrz Kościuszko na nas z nieba
Gdy wolności siew już wschodzi
Twego ducha nam potrzeba,
On Ojczyznę nam odrodzi.

A. P.

„Niech będzie błogosławione promienne imię Tadeusza Kościuszki, dzisiaj przy świetle naszej wolności i niepodległości, którą żył i oddychał. Tadeusz Kościuszko mawiał za życia, że on chce być zapomniany, aby Ojczyzna była wolna. Nie stanie się tak. Będzie on żył razem z wolną Ojczyzną naszą w sercach i pamięci, dopóki choć jeden człowiek używał jeszcze będzie polskiej mowy“.

J. E. Biskup Kujawsko-Kaliski
Stanisław Zdzitowiecki.

Kościuszko o 'Tej co nie zginęła'.

Powiadają współczesni, że Kościuszko na krótko przed śmiercią, wieczorną godziną: „wygłaszał przepowiednie o przyszłości swej Ojczyzny“. Nie zdolali wszakże powtórzyć ich obcy słuchacze.

O, jeśli za taską Bożą zwidywała się wtedy gasnącym Jego oczom Polska, to pewno: zjednoczona, niepodległa, ta, za którą jedynie, nad Nim władna, „zginąć chciał sto razy“, którą w znoju i męczeńskim bólu żył wszystkie, a o której pisał, mawiał i ślubował następującemi słowy.

„Pierwszy krok do zrzucenia niewoli jest odważyć się być wolnym; pierwszy krok do zwycięstwa-poznać się na własnej sile.“

„Obym raczej był zapomniany, a Ojczyzna moja została wolną.“

„O mnie nie trzeba myśleć „Ja skończę z Ojczyzną“. Gdy będzie szczęśliwą i ja z nią będę-nie, to i życie moje jej niepotrzebne.“

„Potrzeba miłość kraju wzbudzić w tych, którzy dotąd nie wiedzieli nawet, że mają Ojczyznę.“

„Niech powszechna będzie edukacja. Ten to jest czas, w którym, chociaż z różnicą opinii, powinien być zjednoczony cel uszczęśliwienia Ojczyzny, przyprowadzenia jej do znaczenia w Europie rządu wewnętrznie dobrego.“

„Polska zawsze jest nieśmiertelna. O, jakże piękne myśli wyczytać można w tym credo Kościuszki, a co najważniejsze nie były one pustym frazesem, ale przykazaniami, które zachowywał Naczelnik w każdej chwili swego życia.“

Niechajże te kilka zdań wyższych z ust Kościuszki będą i naszymi przykazaniami w dobie, kiedy Ojczyzna zmartwychpowstaje.

KOŚCIUSZKO.

Wśród stromych raf, przy szumie burz,
Gdy korab Polski tonął już,
Gdy wali wał nań wtargnął miął,
Gdy czyhał wróg na rychły zer,
Kościszko ujął w dłonie ster.

Zaprzyściągł zły odeprzeć cios,
Zaprzyściągł zmienić groźny los,
Zaprzyściągł wiać w lekką wbrać
Otuchy moc na długi ból,
Iść wprzód, lub oddać żywot swój.

Wśród stromych raf tódż wiódąc
wciąż,
Ster dzierżył silnie Wielki Mąż
I spełnił cud, że zbudził lud,
A chociaż zmódz złych nie miał
sił—
Wiódł naprzód tódż, nie cofnął
w tył

Stefin.

Częstochowa, 13—10—17 r.

Z testamentu Kościszki.

Tadeusz Kościszko napisał w swym testamencie następujące słowa: „Przenikniony prawdą, że poddaństwo jest sprzeczne z prawem natury i pomyślności państw, oświadczam zupełne zniesienie poddaństwa w położonej na Litwie w województwie Brzeskim majątności swojej Siechnowicze na wieczne czasy w imieniu własnem i przyszłych jej posiadaczy. Ogłaszam więc włoścjan wsi, do tego majątku należącej, za wolnych obywateli krajowych i zupełnych właścicieli gruntów, jakie dotychczas posiadali. Uwalnianie ich od wszelkich bez wyjątku opłat, danin i postug osobistych, do jakich względem dworu i pana dotychczas byli obowiązani. Wzywam ich tylko, aby się postarali dla własnego pożytku i na dobro kraju o stosowne szkoły i zakłady wychowawcze”.

Tadeusz Kościszko.

TADEUSZOWI KOŚCIUSZKOWI
PO WIECZNE CZASY
CZEŚĆ I CHWAŁA!

Odezwa z r. 1861-go.

W dniu 15 października r. 1861 czcili Warszawa rocznicę zgonu Kościszki, a na kilka dni przedtem rozlepiano i rozdawano na ulicach plakaty drukowane, oraz wiersze z wizerunkiem Kościszki, trzymającego podniesioną szablę. Do wizerunku dołączono odezwę, której treść przytaczamy poniżej:

„W dniu 15 października przypada rocznica zgonu s. p. Tadeusza Kościszki. Dzień ten przeznaczony na uroczyste pamięci wodza, który jako postannik Boży, zesłany dla wyjarmienia i odrodzenia Polski, dokonał pełnej swej Bogu i ojczyźnie ofiary, trzymając wysoko i niewzruszenie do ostatnich chwil życia nieskałany sztandar polski i chrześcijański. Dźwigajmy dalej sztandar ten prawdy i wolności naszymi poświęceniami, ażeby się stał tryumfem, radością i godłem wielkości i szczęścia dla wielkiego w myśli Bożej ludu!”

Kościszko! Twoje imię nieśmiertelnym będzie,
Umieszczone w najpierwszych osób
świata rzedzie,
Potomkowie popioly Twoje skropią
łzami,
Mówiąc: Czemuż Kościszko nie jest
między nami?

Uniwersał Połaniecki głosił zupełne uwolnienie chłopów z poddaństwa, przeprowadzał więc tę najistotniejszą reformę, na którą było które z państw europejskich zdobyło się w wieku XVIII-ym.

Dr. Ign. Baranowski.

Coś tuż było w naturze Kościszki, że ciągnął uczuciem w kierunku ludu.

Wł. Przerwa-Tetmajer.

Obchód Kościszkowski w Częstochowie.

W dniu 15 b. m. przypada setna rocznica zgonu, drogiego naszemu sercu, Naczelnika — Tadeusza Kościszki.

Wzdłuż i wszczeg naszej ziemi oczyszczał, w każdym jej zakątku, wszędzie gdzie rozbrzmiewa dźwięk mowy polskiej rocznica ta uroczystość obchodzoną będzie jako ogólnopolska manifestacja — przegląd naszych sił narodowych.

Spółem więc bracia! Niech niko go nie braknie wśród nas, niech żywej zabija nam serca!

Bez prósb i nakazów zjednoczmy wszystko co polskie w jedną wielką rodzinę świadomą wspólnego celu — odzyskania samodzielności ukochanej Ojczyzny, za którą walczył i cierpił najwyższy Naczelnik w siermiędze.

Niech dzień ten będzie wyrazem najszlachetniejszych popędów naszej duszy zbiorowej, ugruntowaniem przewodniej myśli całego narodu, dniem niemej przysięgi na wieczną pracę przy odbudowie Ojczyzny, na dokończenie rozpoczętego przez Naczelnika dzieła odrodzenia umiłowanej Polski.

Komitet Obchodu Kościszkowskiego w Częstochowie.

Komitet obchodu.

Prezosi honorowi: p. nadburmistrz dr. J. Marczewski, ks. kan. M. Fulman, prezes Rady B. Kondratowicz. Przewodniczący komitetu inż. Br. Hłasko.

Sekretarz L. Nieprzecki.

Członkowie.

Delegat Magistratu J. Cholewicki.

Delegacja Rady miejskiej: pp. F. Dobrucki, S. Smuga, Jarmutowicz, Wł. Sachs, L. Nieprzecki.

Komisja finansowa.

Komisję finansową tworzą pp. A. Franke, rej. Jeżewski, D. Wilkoszewski.

Kom. gospodarcza.

Panowie: F. Dobrucki, F. Ebert, B. Helman, Szmardt, J. Cholewicki, Jarmutowicz, Wł. Sachs, D. Wilkoszewski, M. Jurakowski.

Komisja pochodowa.

Kom. E. Brüll, inż. B. Hłasko, M. Jurakowski, Dr. Batawia.

Kom. artystyczna.

Inż. L. Mońkowski, J. Kohn, S. Smuga, mec. Weintraub, St. Jastrzębski, S. Barylski, S. Chrzanowski, Wł. Sachs, J. Cholewicki, M. Zarębski, J. Maczyński, W. Rudlicki, E. Mąkosza i Zak.

Kom. odczytowa.

Ks. kan. M. Fulman, dr. Okusko, J. Dziuba, ks. W. Kneblewski, St. Sojecki, St. Kozan.

Kom. redakcyjno-prasowa.

Inż. B. Hłasko, L. Nieprzecki, D. Wilkoszewski, A. Paciorek, J. Siedziński, B. Ryński i J. Bem.

Obywatele!

Komitet obchodu za pośrednictwem naszym prosi wszystkich mieszkańców Częstochowy, by dzień 15-go października obchodzony był podniosło i uroczysto.

Niechaj na każdym domu powiewają flagi narodowe, okna domów przystroją nalepki Kościszkowskie, sklepy winne być zamknięte do godz. 2 popoł. a okna wystawowe przybrane kwieciami.

NIEDZIELA 14 | 10.

O godz. 1 i pół po południu w sali „Ogniska“ ul. Krakowska № 13, p. St. Kozan wygłosi odczyt dla włoścjan „O Kościszce“.

O godz. 5 i pół po poł. w sali „Straży Ogniowej“ p. J. Wróblewski wygłosi odczyt dla robotników w „Ognisku Robotniczym“ o godz.

4 i pół po poł. amatorzy odegają „Grom Maciejowski“.

W ciągu całego dnia odbywać się będzie na ulicach Częstochowy sprzedaż znaczków, żetonów, portretów Kościszki i broszur popularnych. W dniu tym rozpocznie się też dekorowanie domów, jednakże, jak już pisaliśmy w „Gońcu“, jedynie flagami narodowymi, kwieciami i portretami bohatera.

Lista pań kwestarek, które w dniu dzisiejszym podjęły się łaskawie sprzedawać znaczki na ulicach miast, mieści się na kolumnie 7-jej dzisiejszego numeru.

PONIEDZIAŁEK 15 | 10.

Dzień 100-lecia zgonu.

Zwycząjem dawnym miast w Polsce z wielką częstochowskich rozlegną się hejnały zwiastujące rozpoczęcie uroczystości.

Pierwszy odgłos trąbki odezwie się z wieży klasztoru Jasnogórskiego o godz. 8 m. 30 rano, poczem o g. 8 m. 45 odegrany zostanie na wieży kościoła św. Zygmunta, wreszcie o g. 9 z wieży ratuszowej.

Uroczyste posiedzenie

O godz. 9 m. 15 w sali Ratusza rozpocznie się uroczyste zebranie władz municypalnych wraz z nowoorganizującą się administracją państwową, oraz zaproszonych przedstawicieli duchowieństwa, cechów i korporacji, na którym wygłoszą odpowiednie przemówienia gospodarze miasta pp. nadburmistrz dr. J. Marczewski i przewodniczący Rady miejskiej dyr. Kondratowicz.

Na odgłos dzwonów...

W czasie uroczystego posiedzenia Komisja pochodowa pod naczelną komendą p. E. Brühla ustawić będzie pochód, którego czoło znajdzie się przed Ratuszem.

O godz. 10 r. przy biciu dzwonów we wszystkich świątyniach, wyruszy uroczysty pochód, na czele którego kroczyć będzie duchowieństwo, municypalność, Komitet obchodu, szkoły z orkiestrami, cechy, korporacje, zrzeszenia, oraz wszystkie stany, które podążać będą przed szczyt Jasnej Góry.

Solenne nabożeństwo.

O godzinie 10-jej min. 30 odprawione zostanie solenne nabożeństwo na intencję pomyślności Ojczyzny, po skończeniu którego ks. kan. M. Fulman wygłosi z kazalnicy na watach odpowiednią przemowę.

Po odśpiewaniu hymnów patriotycznych, pochód o godzinie 11-jej min. 45 wyrusza alejami i zatrzymuje się u zbiegu ulic Panny Marji i Teatralnej, gdzie odbędzie się uroczystość odsłonięcia tablicy pamiątkowej, wmurowanej w narożnik domu T-wa Poż.-Oszczędnościowego.

Odsłonięcie tablicy.

Przed odsłonięciem tablicy, zmieniającej nazwę ul. Teatralnej na ul. Tadeusza Kościuszki, nadburmistrz dr. J. Marczewski wygłosi odpowiednio krótkie przemówienie, poczem zawieszanie wieńca na tablicy zakończy uroczystość i pochód w porządku rozchodzi się.

Wreszcie o godz. 12 m 30 w świątyniach innych wyznań odprawione zostaną uroczyste nabożeństwa.

O godz. 2 i pół po poł. w sali „Ogniska” odczyt p. M. Rajskiej dla dziatwy szkół elementarnych. Wszystkie odczyty ilustrowane będą przezrociami. Temat „o Kościuszcze”.

Wieczór ku czci

Tadeusza Kościuszki.

O godz. 8 wieczorem w sali teatru „Odeon” rozpocznie się uroczysty wieczór, na program którego złożą się między innymi: słowo wstępne przewodn. Komitetu obchodu inż. B. Hłaski, wykonanie przez chór i orkiestrę hymnu, kantaty i marsza tryumfalnego L. Wawrzynowicza itd., przemówienie dr. St. Nowaka „o Kościuszcze” i t. d.

Bilety wejścia na uroczysty wieczór do „Odeonu”, na przedstawienie amatorskie sztuki „Grom Maciejowicki” w Ognisku Robotniczym, jak również kartony pamiątkowe i znaczki, oraz broszury o Kościuszcze, są do nabycia w sklepie Komitetu Obchodu (Panny Marji 89).

W ciągu całego dnia uproszono osoby będą sprzedawały żetony, kartony pamiątkowe i broszury o Kościuszcze.

NIEDZIELA 21 | 10.

O godz. 2 i pół po poł. w sali „Ogniska Robotniczego” odczyt z przezrociami dla dziatwy wszystkich ochron—temat „o Kościuszcze” wygłosi p. M. Moczyłowska.

Kościuszkę przegrał bitwę pod Maciejowicami, ale krwią własną i krwią swoich żołnierzy zmył straszną niesławę, jaką okryła się ginąca Rzeczpospolita i cześć imieniu Polski przywrócił.

A. Śliwiński.

W O J N A.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. Urzędowo donoszą dnia 12 października:

Zachodni plac boju.

Front nast. tronu ks. Ruprechta Bawarskiego.

Wzórąj działalność artyleryjska we Francji ograniczyła się do silnych walk ogniowych w odcinku nadbrzeżnym i w lesie Houthoulist. W ciągu nocy działał silny ogień na terenach bojowy od Lys aż do drogi Menin—Ypres. Dziś rano wzmógł się naraz do ognia huraganowego.

Na szerokich odcinkach nieprzyjaciół podjął następnie nowe natarcia. Front wojsk niemieckiego następcy tronu.

Na północ - wschód od Soissons i na wschód od Mozy działalność bojowa artylerji wzmogła się do znacznej gwałtowności. Pod Vauxaillon ruszyły naprzód silne francuskie oddziały wywiado weze; odparto je. Na wschód od Samogneux doszło do miejscowych walk okopowych na wschodnim stoku wzgórza 304.

Wschodni plac boju.

Na północny-zachód od Rygi i nad Zbruczem działalność bojowa była bardziej ożywiona, niż dni poprzednich. W potyczkach z oddziałami

podjazdowymi w ręce nasze wpadli liczni jency.

Front macedoński.

W kotlinie Monastyrskiej i w łuku Cerny baterje zwalczały się nawzajem od czasu do czasu silnie. Na prawym brzegu Wardaru rozchwiała się przed linjami bułgarskimi natarcie kompanji angielskiej.

Pierwszy general-kwatermistrz Ludendorff.

PRZECIWKO KANCLERZOWI

BERLIN, 13 | 10. W sprawie ostatnich obrad w parlamencie Rzeszy „Germania” pisze:

Należy wypowiedzieć z całą dobitnością, że kierownictwo polityczne ze strony steru rządowego nie odpowiada wymaganiom, jakie musimy poruszyć, a bez którego przedewszystkiem w tak decydująco ciężkich czasach, jakie przeżywa obecnie naród niemiecki, w żadnym razie obejść się nie może.

Polityczne kierownictwo kraju powinniśmy złożyć w najbardziej doświadczone ręce polityczne, które mamy do rozporządzenia. Gdy cesarz w roku ubiegłym powołał na czoło naczelnego dowództwa najdzielniejszego wodza w tej wojnie, czyn ten naród niemiecki powitał z największą wdzięcznością i radością. Hasło chwili wymaga, aby również i kierownictwo państwowe rozpoczęło w rękach najbardziej doświadczonych.

„Lokalanzeiger” pisze: Nie chcemy tego tańc, że znajdujemy się wobec nowego kryzysu kanclerskiego, do którego doprowadził parlament.

„Vorwärts” pisze: Wszelkie widoki pokoju znowu zostały rozproszone przez panów Michaelisa i v. Capelle, bowiem nieprzyjacielscy agitatorzy wojenni powołują się dzisiaj na niemieckiego kanclerza Rzeszy i niemieckiego sekretarza stanu marynarki, gdy twierdzą, iż Niemcy znajdują się w przededniu wypadków rosyjskich i wkrótce tryumf aliantów będzie zupełnym. Wiemy, że nie jest to prawda. Więcej niż trzy lata naród niemiecki bronił się wobec przewagi. Naraz dwaj ministrowie opowiadają czatującej zagranicy dreszczem przejmujące historie o wielkiem sprzyśnięciu rewolucyjnym w marynarce, rozpalając tem samam na nowo ochotę do wojny i pewność zwycięstwa u przeciwników.

Zgromadzenia pokojowe.

BAZYLEJA, 13 | 10. Jak donosi „Manchester Guardian” w ub. niedzielę odbyły się wielkie zgromadzenia ludowe w Leeds, Birmingham, Blackburn, Glasgowie, Nelson i in. miastach angielskich.

Chwila bieżąca.

— Na froncie franouskim wybuchły bunt wojskowe.

— W ostatnim tygodniu września do portu w Rotterdamie nie przybył ani jeden okręt.

— Wszystkie włoskie i francuskie porty na morzu Śródziemnem 5 października zamknięto ponownie.

KRONIKA.

Od Redakcji.

Pragnąc dać możność uczestniczenia w pochodzie narodowym współpracownikom wydawnictwa „Gonca” Częstochowskiego, następnym numerem naszego piśma wydamy dziś w nie-

działę po południu, natomiast w niedzielę 15 b. m. „Goniec” nie wyjdzie.

Zgon.

Onegdaj wieczorem w majątku własnym Sabinów pod Częstochową zmarł po krótkich lecz ciężkich cierpieniach śp. Stanisław Jęłowicki, dyrektor Stow. Rolniczego, prezes zarządu Straży Ogniowej.

Zgon powszechnie szanowanego obywatela dotnął boleśnie rodzinę i tych wszystkich, którzy cenili zmarłego dla jego zalet.

Przed obchodem

Kościuszkowskim.

Gdzie mają się zebrać szkoły i instytucje.

Szkoły elementarne mają się zebrać w alei III ej po stronie Ratu sza.

Szkoły średnie na placu ratuszowym.

Korporacje i stowarzyszenia w alei III po stronie Nę Nę nieprzy- stych.

Kto będzie wskazywał miejsca?

Uproszeni i upoważnieni przez komitet obchodu oficerowie sztabu Straży Ogniowej Ochotn. zaopatrzeni w szczegółowy plan pochodu wskazywać będą wyznaczone miejsca szko- łom, instytucjom, cechom itd.

Straż honorowa.

Straż honorową w czasie pochodu pełnić będzie Częstochowskie Ko- lo Akademików.

Pochód.

Pochód poprzedzać będzie sztaur- dar narodowy, poczem idą szkoły e- lementarne T. O. S. i inne szkoły początkowe. Uczniowie szkół początkowych tworzyć będą szeregi po o- śmiu uczestników.

W dalszym ciągu pójda różne kur- sa, szkoły rzemieślnicze, idąc, jak i młodzież szkół średnich czwórkami, seminarja wreszcie szkoły średnie, odpowiednio ustawione.

Przedstawiciele duchowienstwa wszystkich wyznań w strojach nie kościelnych rozpoczynają będą drugą część pochodu, poczem postępować będzie Magistrat, Rada miejska, reprezentacja wojska polskiego, przedstawiciele sądownictwa, szkolnictwo, R. O. powiatowa i m. Cz. itd. itd. Tow. kulturalno oświatowe, społeczne, zawodowe, kooperatywy cechy i inne zrzeszenia.

Zaznaczamy jednak, iż porządek nie został jeszcze ustalony.

Uproszone przez komitet obchodu panie: nadburmistrzowa Marczewska z córką, przesowa Kokowska, reje- ntowa Jęłowska, inż. Hłasko, dr-wa Przeworska i K. Szwedowa zasiada przy stoliku z programami w foyer teatru „Odeon” podczas uroczystego wieczoru 15 bm.

Zarząd Stow. Kupców Polskich zarząd Koła prac. nad rozwojem przem. i handlu, zwracają się za pośrednictwem naszego „Gonca” do swych członków; by ci w dniu 100 ej rocznicy zgonu Tadeusza Kościuszki t. j. jutro w niedzielę 15 b. m. stawili się w lokalu Stow. o g. 8 i pół rano w celu wzięcia udziału w pochodzie narodowym.

Jutro w niedzielę d. 15 październi- ka r. 1917, w rocznicę śmierci Boha- tera Narodowego Tadeusza Kościuszki wszystkie biura, składy i sklepy De- putacji będą zamknięte przez cały dzień.

Zarząd Częstochowskiego Koła Akademików prosi swych członków o przybycie jutro w poniedziałek 15 go b. m. o godz. 8 rano na dziedziniec domn nr. 14 przy ul. Panny Marji.

Zarząd Stow. Pracown. Handlowych wzywa za naszym pośrednictwem członków i członkinie do stawienia się w lokalu (ul. Panny Marji 20) jutro w poniedziałek 15 b. m. punktualnie o godz. 8 m. 30 rano, celem wzięcia udziału w urzędowym pochodzie Kościuszkowskim.

Zarząd Stow. Prac. Handl. m. Częstochowy urządza dziś w niedzielę 14 października w sali Straży Ogniowej odczyt o Tadeuszu Kościuszcze.

Odczyt wygłosi p-na Felicia Birniewiczanka z Warszawy. Początek odczytu punktualnie o godz. 5 i pół po południu. Wstęp bezpłatny.

Dzisiejsze zebranie Towarzystwa Ogrodniczego.

Dziś w niedzielę d. 14 b. m. o g. 8 po poł. w lokalu Stow. Rzem.-Przem. ul. Panny Marji nr. 9, odbędzie się miesięczne zebranie Częstoch. Tow. Ogrodniczego.

Z „Paryskiego“

Dziś i jutro w teatrze „Paryskim“ demonstrowany będzie dramat w 6 cz. nagrodzony na konkursie w Warszawie 1-ą nagrodą „Szaleją wichry miłości“. Programu dopełniają piękne obrazy z natury.

Z „Odeonu“

Teatr „Odeon“ w programie najświetszym przynosi niezwykle artystyczny dramat „Tańczący łażen“ ze słynnej serji „Nordisk“ w wykonaniu wszechświatowego artysty Harrisona. Treść dramatu, zacerpnięta z tragicznego życia artysty cyrkowego, wzrusza i porwya. Specjalna ilustracja muzyczna podnosi wartość całości.

Jak się to stało?

Jak już pisaliśmy we wczorajszym „Gońcu“, roboty około usunięcia pomnika cara Aleksandra II już ukończono. Tego też dnia członkowie komisji wyłonionej z Komitetu obchodu Kościuszkowskiego w osobach pp. F. Eberta, M. Jurakowskiego i inż. L. Mońkowskiego podpisali u stóp pomnika poniższy akt, zredagowany przez p. Marjana Jurakowskiego, a przeznaczony do archiwum miejskiego w ratuszu.

A K T

O usunięciu posągu cara Aleksandra II-go z pod Jasnej-Góry.

Większa Moc Boska, niż złość ludzka.

Działo się w mieście Częstochowie roku Pańskiego 1917, w którym to roku przypadało dwuchsetlecie Koronacji Cudownego Obrazu Matki Boskiej na Jasnej-Górze-stulecie zgonu Tadeusza Kościuszki. Wcyna Wszechświatowa trwa rok czwarty. Nadburmistrzem miasta był wówczas doktor Józef Marczewski, burmistrzem, Aleksander Bandtke - Stężyński, Prezesem pierwszej Rady Miejskiej z wyborów Bernard Kondratowicz,

Utworzony celem uczczenia pamięci Tadeusza Kościuszki Komitet, pod przewodnictwem inżyniera, Bronisława Hłaski, zgodnie z nawoływaniem wielu osób, a zwłaszcza żołnierzy polskich, w myśl uchwały dawnej Rady Miejskiej i Magistratu, wyłonił specjalną Komisję, której powierzył sprawę usunięcia pomnika cara Aleksandra II-go, koniecznie przed dniem 15.

Teatr „ODEON“

W sobotę 13 i niedzielę 14 Października punktualnie o godzinie 3-iej po południu dane będą **specjalne przedstawienia**

Dla Młodzięzy

na które dzieci i uczniowie płać połowę cen zwykłych

Początek o godz. 3 po poł.—Szczegóły w programach.

października, tak, ażeby pochód narodowy ku czci Kościuszki na Jasną-Górę, w tym dniu organizowany, nie miał przed oczyma postaci cara.

Do Komisji tej wybrani zostali: Feliks Ebert, Marian Jurakowski i inżynier Leon Mońkowski.

Dziwną losu kolejną-ślusarz, Walerjusz Kosmala, który przed laty 28 był przy ustawianiu pomnika-przystąpił do rozbiórki posągu, który składał się z sześciu kawałków, mianowicie: głowy, tułowia nóg, oraz trzech części płaszczka. Całość była połączona nitami. Wszystko to zdjęto bez uszkodzeń.

Techniczną stroną rozbiórki posągu kierowali pp. L. Mońkowski i F. Ebert. Zdjęcia posągu dokonano w obecności Komisji, oraz p. Jerzego Cholewickiego, delegowanego ławnika Magistratu.

Usunięcie pomnika dokonane zostało w czwartek dnia 11-go października; w piątek 12-go wieczorem na miejscu tegoż ustawiono (na razie w skromnej bardzo formie), na kamiennej podstawie, posąg Matki Boskiej Niepokalanej Poczęcia, drewniany nadnaturalnej wielkości, w białej szacie i płaszczu niebieskim. Pod stopami Marji wąż na globie. Rzeźba jest pracą p. Józefa Proszowskiego. Firma „Bracia Proszowscy“ w Częstochowie figurę tę i podstawę zaofiarowała do dyspozycji Komitetu Obchodu Kościuszkowskiego.

Tak więc w dnach 11 i 12 października dokonano radosnego dzieła, mianowicie usunięto pomnik niewoli naszej, zdjęto z piedestału posąg cara Aleksandra II-go, wzniesiony przez rząd moskiewski w r. 1889 u stóp Jasnej-Góry, który miał świadczyć przez wieki o moskiewskiej przemocy nad nami! W miejscu najbardziej poświęconem w Polsce-stał posąg tego, który lud Polski-zapędzał gwałtem do cerkwi, a tutaj, jakby pragnął zastąpić drogę i utrudnić dostęp ludowi do Sanktuarjum Jasnogórskiego!

Na miejscu, gdzie stał symbol ucisku, niewoli, bezprawia i przesładowań religijnych, po którym ślady już usunięto, wznosi się postać Najświętszej Marji Panny depczącej węża.

Ta, co „Jasnej broni Częstochowy“, Królowa Korony Polskiej niepodzielnie i wiecznie panować będzie na Jasnej-Górze i w Polsce i zdepcze wszelkie Zło, jak zdeptała Szwedów i Moskwę, obalając jej cielec spiszowe!

Odtąd z tego miejsca odradza-

jącej się, a niezadługo już da Bóg, kwitnącej i szczęśliwej Polsce błogosławić będzie Królowa Pokoju!

Komisja Usunięcia Pomnika cara Aleksandra II go z pod Jasnej-Góry

Feliks Ebert

Marian Jurakowski
inż. Leon Mońkowski.

Częstochowa, d. 12 października 1917 r.

Istniejące od 1805 roku
Zakłady Ogrodnicze
C. ULRICH

Warszawa - Ceglana 11.

zawiadamiają, że wyszedł z druku
Cennik Drzew i Krzewów
kwocowych i Uzdobnych na rok 1917/18
i na żądanie rozsyłany jest bezpłatnie.

0249-

KALENDARZE

na 1918 r. nadeszły: ścienne terminowe, kieszonkowe, biurkowe, książkowe
Prenumeraty pism krajowych i zagranicznych z odnośnikiem do domów.
Ogłoszenia do pism krajowych i zagranicznych Teatralna № 11 róg ul. P. Marji

Nowo utworzony chrześcijański skład, kupuje i sprzedaje po cenach umiarkowanych różnego rodzaju używane meble: pianina, maszyny do szycia i t. p. ul. Panny Marji Nr. 73 obok parku przyjmując w komis. —

Każdą ilość zdrowych

ZOLEZDI

kupuje i dobrze płaci Piotrowski & Smigrodzki „Mokka Kawa“ Częstochowa ul. Panny Marji * 24. 880—

K oblety do wybierania warszyw, potrzebne zaraz, do ogrodu Hoffmanna Piękna róg Pomologicznej. 920—

S przedam szwungrat obracający się na kulkach 7 kamień 9 m. 9. 922—

Zginęła książeczka obrachunkowa Częstochowskiej kasy Pożyczkowej na imię Antoniego Boglewskiego Nr. 602 992—

Hurtowa i detaliczna sprzedaż skór po cenach przystępnych E. Lerner II aleja Nr 20 927—

Zginęło palto z futerki na Parkitoe Jaszkawy znalazła raczy zwrócić do Admin. Gońca 981—

Potrzebny stróż ul. Panny Marji Nr. 39 934—

Zginął pies (suka) do polowania; szeroki brązowa nakrapiana w białe łaski. Upraszają się łaskawego znalazcę o odprawienie do kasy leśnej Szkoła 22 piętro 2

Orkietra zastępuje tylko Patefon gdyż gra czysto głośno bez igiel, bez przerwy Wielki wybór płyt reperacje dokładnie tanie specjalny skład patefonów gramofonów i części rowerowych ul. Panny Marji Nr. 19 pod Teatrem Paryskim. 936—

Do sprzedania palta damskie szimowe (pluszowe i inne). Wiad. ul. P. Marji Nr. 14 m. 8 od godz. 2—4-ej. 937—

Fokół z balkonem na 2-m. piętrze do wynajęcia zaraz Szkoła 3-b. d. W-go Klepaczkiego stróż wakaże.

Sprzedam kożę białą szwajcarską Mickiewicza Nr. 18. 936—

Lista Pań Kwestarek dzisiejszej sprzedaży znaczk.

Punkt zborny.	Ulice	od godz. 9 do 12 i pół.	od godz. 12 i pół do 4
Sklep Komitetu Obchodu Kościuszkowskiego ulica Panny Marii № 39.	św. Barbary Plac Jasnogórski Parki Wieluńska św. Rocha	Kałużna Zofja Napatowiczówna Kazimiera Grabska Leokadja Choremza Wanda Stotwińska Michalina Machowska Marja Waczyńska Helena Wicherówna J. Szymczakówna M.	Świderska Stanisława Otocka Janina Pawlicka Kazimiera Fornalikówna Matylda Stankowska Halina
	Panny Marii (II Aleja)	Kawiecka Halina Domaszewska Stefanja Pernakówna Anna Czerwikówna Wiktorja Felmanówna Aleksandra Niekraszowa E.	Marcinkowska Urszula Wiśniewska Janina Olesiakówna Helena
	Panny Marii (Aleja II)	Makoszevska S. Zajacka Sabina Hoffmanówna Lila Muchówna Marja Czapłówna Marja Grzegorzewska Józefa. Jędrzejewska Lucyna Kierasówna Anna Cykowska Eugėja	Śliwińska Walerja Kuznierka Pelagja Brokmanówna Eugėja Szacka M. Piasecka W. Wyrzykowska F. Janicka Walerja Bandarowska Wanda
	Szkołna Piękna Jasnogórska	Janicka Zofja Dąbrowska Janina Chadzińska M.	Klimczakówna Helena Kanusówna Emilia
	Teatralna Jasna Centralna	Ciszewska Stanisława Wódkówna Jadwiga Grzełińska Stanisława Banarska Helena Leszczyńska Władysława Piasecka Marja Janicka Leokadja Moszczyńska A.	Dobrzyńska Salomea Kasprzycza Kosiarska
	Panny Marii (Aleja I)	Sitkówna Czesława Muchówna Helena Wienerowa Adamowa Chmielewska Aniela Steinerówna Helena Dobrzańska H.	Königsberżanka Jadwiga Szczyngerówna Rena Zubrowska J.
	Dojazd Wały	Gordon Ociepa Stanisława	Skudzińska Irena
	Nowy Rynek Kościół św. Zygmunta	Kasprzycza Józefa Szpigłówna Gabryela Bergerówna K.	Fiszer Kazimiera Grabowska Janina
	Kościół św. Rodziny Krakowska Ogrodowa	Gadomska Marja Laciówna Władysława Kotkowska Marja Madlerówna Walentyna Szewczykówna Janina Unterbergerówna Lucyna	Goszczyńska Sokolowska Marja

UWAGA: Panie proszone są o punktualne przybycie o godzinie 8 minut 30 pierwszą zmianę i o godzinie 12 tej i pół na drugą zmianę. Asystentów zapraszają sobie Panie same.

KARTOFLE.

Od dnia 16, października r. b. rozpoczyna się sprzedaż kwitów na kartofle na kartki C-D ser. XVIII, w ilości 6 funtów na osobę za 60 fenigów.

We Wtorek dn. 16. października r. b.

- I. Okręgu.
kupujący chleb w punkcie sprzedaży
№ 1. ul. Mirowska
- II. okręgu.
kupujący chleb w punkcie sprzedaży
№ 4. ul. Nadrzeczna 78.
- IIa. okręgu.
kupujący chleb w punkcie sprzedaży
№ 9. ul. Warszawska 54.
- IV. okręgu
kupujący chleb w punkcie sprzedaży
№ 16. ul. Panny Marii 9.
- VIII. okręgu.
kupujący chleb w punkcie sprzedaży
№ 31. ul. Teatralna 46.
- IX. okręgu.
kupujący chleb w punkcie sprzedaży
№ 34. ul. St. Stradomska
- X. okręgu.
kupujący chleb w punkcie sprzedaży
№ 37. ul. Barbary 28.

- XI. okręgu.
kupujący chleb w punkcie sprzedaży
№ 23. ul. Krakowska 32.
- W Środę dn. 17. października r. b.**
- II. okręgu.
kupujący chleb w punkcie sprzedaży
№ 5. ul. Nadrzeczna 49.
- IIa. okręgu.
kupujący chleb w punkcie sprzedaży
№ 10. ul. Warszawska 46.
- III. okręgu.
kupujący chleb w punkcie sprzedaży
№ 13. ul. Warszawska 45.
- IV. okręgu.
kupujący chleb w punkcie sprzedaży
№ 17. ul. Ogrodowa 22a
- V. okręgu.
kupujący chleb w punkcie sprzedaży
№ 20. ul. Krakowska 33.
- VI. okręgu.
kupujący chleb w punkcie sprzedaży
№ 26. ul. Panny Marii 39.
- VII. okręgu.
kupujący chleb w punkcie sprzedaży
№ 29. ul. Panny Marii 60,
- X. okręgu.
kupujący chleb w punkcie sprzedaży
№ 38. ul. 7 Kamienie 11.
- XI. okręgu.
kupujący chleb w punkcie sprzedaży
№ 24 ul. Bór 21.

W Czwartek dn. 18. października r. b.

- I. okręgu.
kupujący chleb w punkcie sprzedaży
№ 2. ul. Kaczorowska
- II. okręgu.
kupujący chleb w punkcie sprzedaży
№ 6, St. Rynek 15-
- III. okręgu.
kupujący chleb w punkcie sprzedaży
№ 14. ul. Krótka 5.
- V. okręgu.
kupujący chleb w punkcie sprzedaży
№ 21. ul. Krakowska 62.
- VI. okręgu.
kupujący chleb w punkcie sprzedaży
№ 27. ul. Panny Marii 32.
- VII. okręgu.
kupujący chleb w punkcie sprzedaży
№ 30. ul. Piękna 17.
- VIII. okręgu.
kupujący chleb w punkcie sprzedaży
№ 32. ul. Teatralna 23.
- IX. okręgu.
kupujący chleb w punkcie sprzedaży
№ 35. fabr. Peltzer
- X. okręgu.
kupujący chleb w punkcie sprzedaży
№ 39. ul. Wieluńska 46.
- W Piątek dn. 19. października r. b.**
- II. okręgu.
kupujący chleb w punkcie sprzedaży
№ 7. ul. Targowa 15.
- IIa. okręgu.
kupujący chleb w punkcie sprzedaży
Nr. 11. ul. Garncarska 60.
- IV. okręgu.
kupujący chleb w punkcie sprzedaży
Nr. 18. ul. Strażacka 5.
- V. okręgu.
kupujący chleb w punkcie sprzedaży
Nr. 22. ul. Ogrodowa 61.
- VI. okręgu.
kupujący chleb w punkcie sprzedaży
Nr. 28. ul. Jasnogórska 18.
- IX. okręgu
kupujący chleb w punkcie sprzedaży
Nr. 36. ul. Stradomska 14.
- X. okręgu.
kupujący chleb w punkcie sprzedaży
Nr. 40. ul. Wieluńska 54.
- XI. okręgu.
kupujący chleb w punkcie sprzedaży
Nr. 25. ul. Krakowska 21.

W Sobotę dn. 20 października r. b.

- I. okręgu.
kupujący chleb w punkcie sprzedaży
Nr. 3 ul. Olsztyńska.
- II. okręgu.
kupujący chleb w punkcie sprzedaży
Nr. 8 Senatorska 27.
- IIa. okręgu.
kupujący chleb w punkcie sprzedaży
Nr. 12 Strażacka 25.
- III. okręgu.
kupujący chleb w punkcie sprzedaży
Nr. 15 Ogrodowa 13.
- IV. okręgu.
kupujący chleb w punkcie sprzedaży
Nr. 19 Fabryczna 3.
- VIII. okręgu.
kupujący chleb w punkcie sprzedaży
Nr. 33 ul. Zielona 23.
- X. okręgu.
kupujący chleb w punkcie sprzedaży
Nr. 41 ul. św. Rocha 56.
- VIII. okręgu.
legitimacje terminowe z całego miasta.
Kartofle wydawane będą, jak dotąd, na mocy wykupionych kwitów w składach przy fabryce Peltzerów.

Miejska
DEPUTACJA ZYWNOSCIOWA
w Częstochowie.

Najtaniej i najgruntowniej można się przypesebić do wszelkich egzaminów na kompletach, wykładają specjalni nauczyciele szkół średnich zapisywać się można oodinniej od 2-6 po poł. Teatralna 22. Początek wykładów 1 Października o godz. 3 p. p. 0248-

Dwa powozy na gumach w dobrym stanie do sprzedania wiad. Kawia Nr. 23 983-

Pokój umebłowany z przedpokojem do wynajęcia zaraz. Wiadomość ul. Panny Marii № 59. 0245-

Teatr „PARYSKI” ul. P. Marji 19.

Program od Piątku 12-go do Wtorku dnia 16-go Października r. b. włącznie.

„Szaleją wichry miłości”

Dramat życiowy w 6-ciu wielkich częściach w roli tytułowej głośna i wybitna
Fern Andra.

Obraz ten w sezonie bieżącym w Warszawie otrzymał 1-szą nagrodę.

NAD PROGRAM: Dzień na Semmeringu.

Dla dzieci wejście wzbronione!

początek przedstawień w Niedzielę i święta o godz. 3 pp w Soboty o godz. 4 pp.
a w dni powszednie o godz 5 pp.

Orkiestra koncertowa pod dyrekcją M. SZULCA. Szczegóły w programach i afiszach.

Lekarz Dentysta

Stefan Barylski

ul. Panny Marji Nr. 49

przyjmuje od 10-12 i 3-6

Ceny przedwojenne.

LEKARZ-DENTYSTA

Michał Grejniec

w Częstochowie
ul. Panny Marji № 10.

Choroby zębów i jamy ustnej.

przyjmuje codziennie
od 9-1 i od 3-7 wieczorem.
Ceny bardzo przystępne.

Ważna zaająca swe obowiązki potrzebna Wiad
w Administracji Gońca 912-

Teatr „ODEON”

Program na niedzielę 14 i od wtorku
16 do piątku 19 Października

1-szy obraz z Serji wielkich arcydzieł filmowych na rok 1917/18.

Tańczący Błazen

Nieporównana pod względem treści i wykonania tragedia w 5-ciu aktach. — W roli głównej sława wszechświatowa, słynny artysta
duński **Harryson (Waldemar Psylander.)**

Nad program: Wakacje Jasia

(Wyborna komedia w wykonaniu młodocianych
artystów amerykańskich.)

Anons: W krótkie wystawimy 1-szy polski obraz nowej serji na rok 1917/18

„Jego ostatni czyn”

w wykonaniu ulubieńców Warszawy z **J. Węgrzynem i Polą Negri** w rolach głównych.

Szczegóły w programach. — Orkiestra koncertowa pod kierunkiem p. **ALOJZEGO SALZBERGA.**

Ceny miejsc zwykłe.

T-wo Pożyczkowo-Oszczędnościowe

„CZĘSTOCHÓWKA”

podaje do wiadomości P. P. Członków i osób zainteresowa-
nych, że biuro i kasa T-wa przeniesione zostały do nowego
lokalu ul. Panny Marji № 67. 0251-

ZAWIADOMIENIE.

Salon gorsetów „HYGIENA”

Częstochowa, ul. Panny Marji 29.

ma zaszczyt zawiadomić Sz. Panie, iż **po powrocie z Wiednia posiada najno-
wsze modele na sezon zimowy**, oraz wielki wybór gotowych gorsetów,
pasów, biusthalterów satynowych, trykotowych i gumowych

gotowe gorsety od 15 Mk.

Teatr PARYSKI Częstochowa

Tylko 4 występy

Karola Adwentowicza

Znakomitego tragika polskiego w otoczeniu własnego
doborowego zespołu.

w Poniedziałek 29 października r. b.

SAMSON i DALILA

Tragikomedia w 3 ch aktach Svena Lange

w Środę 31 października r. b.

BUDOWNICZY SOLNESS

Sztuka w 3-ch aktach H. Ibsena

Blizsze szczegóły w programach początek o godzinie 8-jej punkt

Bilety są do nabycia w Cukrowni W-jej Jackowskiej.

we Wtorek d. 30 października r. b.

Samotni

Dramat w 5-ciu aktach G. Hauptmanna

w Czwartek d. 1 Listopada r. b.

W PRZYSTANI

Dramat w 3-ch aktach J. Engla

DOKTOR MEDYCYNY

Paweł Broniatowski

w CZĘSTOCHOWIE

ul. Panny Marji № 21.

**Choroby skórne i weneryczne
i dróg moczowych.**

Ordynuje: od 9-12 rano i od 4-7 p.p.

Panię od 12-1 po południu. 807-

KASA ZALICZKOWA „LOMBARD”

M. L. LEWKOWICZA

w Częstochowie Ogrodowa 9.

zawładania iż dnia 30 Października r.

b. o godzinie 10 rano odbędzie się

Licytacja zastawów nie wykupionych

i nie prolongowanych w swoim czasie

930-

Student Uniwersytetu udziela lekcji. Przygo-
towania do klas wstępnych. Adres: Dojazd 15.
m. 6. E. Wedmid, 917-

Mieble piękny jadalny lampa elektryczna
amule, książki i roczniki Wędrowca, Świa-
ta, Tygodnika sprzedam. Skład ryb ul. Panny
Marji Nr. 25 10-12 rano 911-

Cebulki hiacyntów tulipanów i narcyzów
nadeszły z Holandji z powodu ograniczonej
ilości sprzedaż tylko do 1-go Listopada. Zakład
Ogrodnicy St. Jastrzębskiego Częstochowa 906-

Potrzebna nauczycielka na wieś znajoua
kurs klas młodszych. Wiad. w „Gońcu”. 923-

Figury Kościuszki sprzedaje Zakład sztuka-
torski Stan. Konikowskiego Kiedrzyńska 2.
924-

Upię garnitur mebli, stołowych i sypial-
nych w dobrym stanie. Wiadomości w
Administracji Gońca 925-

Tanie Sprzedam 25 drzwi dwuskrzydł. z fu-
trynami 12 drzwi jednoskrzydł. z futrynami
11 Futryn wszystko nowe i suche. Teatralna 53.
Juszkowski. 926-

Tanjo dla pańienek troskliwa opieka,
fortepian, i pomoc w naukach do klas
niższych. ul. Wieluńska 28, miesz. 5. 928-

Skład maszyn do szycia
The Kasprzycki Company
Częstochowa ul. Panny Marji № 48. 909-
Poleca obuwie na drewnianych podszewach.

Redaktor - wydawca **U. D. Wilkoszewski.**

Obito we własnych zakładach drukarskich „Gońca Częstochowskiego